

GORI MUIKED WINGUS

Muiked wingus

A-3386 II

Gori

Muiked wingus

Kaljandid

Tallinnas, 1921

K.-A. „Meie Mafli“ kirjastus

A. Kõmmeli end. G. Kalla trükk, Tallinnas.

2

Yhte Riikliku Olikoel
Raamatukogu

90905

U4721971

Enese ohwer.

Kooliõpetaja Hans Narmas kõndis mööda jaamaeelist, näris wurrusi ja näppis kärsitult auklist palitutaskut.

Kümnendat korda pööras ta jaamateenri poole:

„Noh, kaua läheb weel, mis te arwate?“

„Ei tea ütelda. Ta peaks iga silmapilk sita jõudma...“

„Ehk jooksis roobastest wälja, wõi üleüldse...“

„Ei kussa, seda nüüd tea kedagi... Aga need wa märjad puud — ei saa ühti seda selget tampi kätte...“

Ja Narmas kõndis jälle edasi, näris wurrusi, näppis kärsitumast auklist palitutaskut ja mõtles:

„Praegu on ta Kuusiku Jaani putka kohal...

Soo... Putkast möödas... Salu metsa wahel...

Salu metsa wahel... Salu metsa wahel... Soo...

Metsa wahelt wäljas... Nüüd on ülesõidu kohal...

Ülesõidu kohal... Soo... Nüüd Kamara talu ko-

hjal... Kamara tasu kohal... Kamara talust möö-

das... Nüüd on Oja silla peal... Wähendab auru...

Kurat, neid silda kah!.. Ei mõista ilma silda-

deta kah läbiajada... Soo... Nüüd on üle silla...

Priidu putka kohal... Semafori kohal... Sema-

fori kohal... Ei nii kaugel ta ei ole weel... Kui

ma sinna bagaashti kaida nurgani jõuan, siis on sema-

fori kohal... Meil oli raske batarei ja seda juh-

tis August Rei, ta rai, rai, ra... Soo... nüüd on

semajori... majori... ma-fo-ri... Kurat, ei ole veel! Suits osekis näha olnud... No küll on igawene pudrukast. . . Wenib nagu sandi filmapisar..."

Wiimaks, kui Narmas oma mokapealse wiimase wõimaluseni paljaks oli näerinud, hüppas puuriitade tagant niiskesse talwe õhku järski fontäänwilistawat auru ja must suitsewa ninasarwega wedur wedas hoigades wagunid jaamaesisele. Narma ihust ja hingest jooksis läbi palaw hoog.

Kas on täna sees wõi ei ole? Kui kell kolm läbi on — on sees, kui ei ole — ei ole sees.

Ta tõmbas uuri taskust, hoidis seda natuke aega numbrilauda allapoole, pööras käes, keeras siis järsku uuri ümber ja waatas.

Kolm.

On? Ei ole? Ei ole, siis ei ole — mõne asi!

Bagaashi wagunist laoti bagaashi wälja.

Narmas läks sinna.

„Tänased lehed on siin! Jah?.. Olge lahked, lubage mulle üks „Teataja“!..“

„Oodake, oodake, praegu ei saa. Tarwis enne ära lugeda... Eks jaamast saa pärast... läheb natuke aega...“

Narmas astus jaamaruumi.

Imelikud inimesed, jumala eest! Wenitawad ja wiidawad aega! Tal oli raske ühte lehte anda. Tarwis üle lugeda! Olge mul asi. Oota siin nüüd, kunas ta nad üle loeb. Pole mingit seadust ega korda, ühe sõnaga ütelda. Oota, nüüd oma raha eest siin, nagu tolgus!..

Wiimaks ometi toodi lehed.

„üks... „Teataja“... üks „Teataja... Olge lahked lubage üks „Teataja““.

Narmas wiskas kümnemargalise lauale, karmas lehe ja ruttas jaamahooneist wälja.

Jaamaesisel lõi ta lehe lahti ja ärewalt otjedes jooksid filmad üle lehwewergude.

Maawärisemine . . . Uue walitsuse esimene samm. . . Tatitõbe. . . Positiiviste erakondade keskel. . . Sibulakaswatus. . . Kunst ja teadus. . . Argentiinia. . . Kodumaa teated. . . Aha!

Narmas laskis õhetawa muige üle näo libiseda ja luges:

„N. alew i karskusejelts, mis siin ainukene kultuuriline tegur oli, on wiimastel ajal pödema hakanud ja nagu näha, ei ole kaugel aeg, kus ta kõrwad pea alla paneb. Istad on meil kuiwad, ehk küll ka oma jagu niiskust ei puudu, nagu see talwel harilik nähtus. On ka tihhilugu ümbruskonnas hunta nähtud. Lähemal ajal on meil alewiwalitsuses muudatust oodata. Lähed waja kah.

—armas.

Noormees waatas ümber, nikutas pead, astus paar sammu edasi ja luges sõnumi uuesti läbi.

Siis pani ta lehe hoolikalt kokku, pistis põuetasku ja astus edasi.

Tähendab, see sõnum on sees. Ja kui peeniksest öesdud, mis? — paneb kõrwad pea alla. Nii just oli ta kirjutanud ja nii on ta nüüd lehes. Toimetus ei ole midagi mahha tõmmanud. Ei noh, mis seal mahha tõmmata, kui asi niisugune on. . . Paneb kõrwad pea alla. . . Nuhaha. . .

Narmas astus kiiresti läbi lummiste alewi tänawate. Rind oli kerge, süda naeris ja silmad naerisid.

Ta mõttis kinda käest, wiskas alles ja kui see alla kukkus, lõi saapa ninaga uuesti õhku.

Siis waatas ümber. Keegi ei näinud. Oli tihhe widewik ja inimesi ei liikunud. Ta tuju oli lõbus. Kätega kõiksugu liigutusi tehes, pomises ta weidralt mõtteta sõnu mõonutades:

„Atatat! Atatat!.. Kuda pasjõl?.. Tsto takoi?.. Strajustaiu ja ne snaju. . . Tintadi ri, ri ta ti!.. Tardanelli, karuselli. . . Dim ipadi pumim, kummadi kumm. . . Sopa Aadu ratarumim. . .“

Ja siis läks laul üle wile peale, millel ei olnud otsta ega äärt.

Nagu väike poisike, lõi ta piimapoest mööda minnes wurama aknaaluugi raudklamrid.

Siimiskari maja värava lükkas ta lahti, pistsis pea hoovi ja tegi filmipiigutades:

„Tsst!.. Tsst!“

Wana paks Post pani parajasti aknaluuke kinni kui Narmas mööda läks.

„Tere õhtut!“

„Tere, tere!“

„Kas teil tikke on?“

„Eks ikka!“

„Lubage mulle siis üks tops!“

Nad astusid kauplusesse sisse. Narmal olid taskud taskus ja tal ei osnud õigust öelda, neid kuugi tarwis.

„Olete tänast „Teatajat“ lugenud?“

„Ei ole saanud ühtegi nii kaugese weel... Uudisid jälle midagi on wõi... Mife?“

Narmas tõmbas taskust lehe ja ulatas kaupmehe kätte.

„Tahate waadata... Uudisid on laialt!..“

Kaupmees wõttis lehe ja hakkas kuulutusi fitmitsema.

„Ah, mis te rämpsuga aega wiidate... See on naiste asi... Te waadake ikka tähtsamad asjad ära...“

Kaupmees keeras lehe teise külje.

„Tahavad jälle kriisist tegema hakata... Mis ja neid räägid... Ega muud pole kui üks kriisis teise otsas... Mis ja selle moega küll tead wõi oled?... Mnee... mnee...“

„Eh, mis tühja kriisist... Mis see meie asi on... Waadake edasi... waadake edasi... feespool, seal on rahkem uudist... Eh, mis kriisis!“

Kaupmees keeras lehe lahti ja hakkas juhtkirja lugema.

„Mis te kamast loete!.. Waadake tähtsamad asjad ära... Kodumaa teated... näete seal all...“

Kaupmees laskis rinnuli leti peale ja hakkas lugema.

Narmas näris huuli ja sõi silmadega kaupmehe näoilmet.

Kaupmees luges rahulikult sõnumi läbi ja algas niisama rahulikult teist.

Narmas kehitas pasitut.

„Noh, waatasite läbi... Ma tahan nüüd jälle edasi minna... Aeg on juba kaunis hiline... Noh, mis te ütlete selle kohta?“

„Ei noh, ma olen ikka öelnud, et need kriisid ja nisuke poliitika ei lähe. Tee tööd, nagu kord ja seadus seda nõuab, aga ära kriisita. Mis sa kriisitad! Kui me kõik kriisitama hakkame, no mis sellest kupaatusest siis wälja tuleb?“

„Ei, aga mis te selle aewi loo kohta ütlete?“

„Ei noh, kes... kust... üks ta ole... kes see ninamees nisuke ta sinna lehyte siis on pand...“

„Noh, ega see panemine nii keeruline olegi... Peab ainult asja tundma... Igauks sellega muidugi waluts ei saa!“

„Ega wiimaks... noh, küllap see wiist teie oma töö ongi!“

„Ja mis seal salata!.. Saawad nii kui nii teada... Pole siin ju kedagi muud, kes nii ütelda... Noh, ega see kirjutamine iga ühe käes ka lähe... Ja mis seal siis on?... See ei ole ju mingisugune kuritegu... See wõib ainult kaju tuua... Arwustus on tarwilik asi... Jah... No, head õhtut siis!“

„Head õhtut!“

*

Terwe öö elas Narmas unistuste ilmas. Ta on üle aewi kõige kuulsam mees. Teda kardetakse ja austakse. Plikad ja noored naised unistawad temast päewal ja ööl. Nad on õnnelikud, kui nad ühe minutigi saawad tema kõrwal olla. Muidugi mõista, ta teeb, mis wõib. Ta ei ole mitte

uhke, ta näitab, et ta ka tähtsuseti inimesi ei põlga.

Kaupmees otsib talle igakord kõige paremad heeringad. Paberossid annab talle sisseostu hinnaga — et ta teda lehes ei „tõmmaks“. Pitudel antakse talle priipilet esimesse platsi, et ta pidu „maha“ ei teeks.

Iga mamma tahab teda oma väimeheks. Kurat ja põrgu, niisugune mees on alles midagi väärt! Hoiab terve alewi oma sule all. Paneb sõnumi sisse ja on sinu elu ja õnn igawesest ajast igawese ajani purustatud... Pole naljaasi, bratets.....

Hommikul üles tõustes, astus ta poolpiduse peegli alla.

Ütleme näituseks, näowormil ei ole väga wiga. Aga wurrud tulewad maha ajada. Ja juuksed pikaks kaswatada. Nina juures ei saa küll mingit parandust ette wõtta, aga, pagan wõtaks, ninad ja kõik muu niisugune wäline krempel ei ole ju mõõduandwad. Peaasi on ikka inimese sifimine mina, ühe sõnaga, inimese waimline osukord ja nõnda edasi. Ja ega's wälimus ka, õigust ütelda, nii wilets ei ole. Wõtame, näituseks, kaswu... Ta toetas enese wastu kapiust ja tõmbas pea kohtu püüatiga kriipsu. Siis astus ta paar sammu tagasi.

Noh, päris itus kõrgus. Nii ütelda, tubli keskmine kõrgus. Hmnja... ja... Ta pani enese riidesse, sõi, luges sõnumi weel paar korda läbi ja astus siis klasstituppa. Suures toas waikis kõra ja poisid pugesid nagu hallid warblased oma kohtadele.

Narmas istus laua taha.

„Mis teil tänaseks üles oli antud?... Kas ja hiir... Aha... Noh, Popp, wõta raamat ja loe mulle, kuidas sa loed...“

Popp, wäike walgepeaga poisikutt, wõttis raamatu ja hakkas lugema, ruttu ja wahetpidamata, nagu oleks tal suu tuld täis olnud. Narmas ei kuulnud midagi. Ta mõtted olid kaugel kassist ja hiirest.

„Tubli!.. Wäga hea!.. Aga nüüd katsume, kas ja ka muud lugeda mõistad, kass ja hiir on sul enam kui selge. Tule siia, loe mulle siit see sõnum ette!..“

Poiss luges weerides ja komistades. Narmas nokkis susepead ja muigas.

„Tubli! Kas tead mis leht see on? See on „Teataja“. Mis lehte papa loeb?“

„Ma ei tea.“

Narmas pööras poiste poole.

„Kelle papa loeb „Teatajat“?“

Kaupmehe Kusti tõstis käe üles.

„Minu papa loeb.“

„Tubli!.. Hea poiss!.. Ma pean sind meeses!“

Ja Narmas joonistas oma taskuraamatusse Kusti nime taha suure tüsedä 4. Mõttes siis natuke ja tegi + taha.

*

Päewad läksid.

Narmas kandis pikki juukseid, paljaks aetud nägu ja siidipäewawarjust tehtud laia kaelasidet.

Wabadel tundidel tegi ta harjutusi wiksitopši kaanega.

Heameelega oleks ta enesele monokli muret senud, kuid ta häbenes kauplusest seda otsima minna. Ja niisugust südamesõpra, kelle ülesandeks selle muretsemist teha, tal ei olnud. Aga, lõppude lõpuks, ei ole ju siin ilmas midagi võimatut ja sellepärast on hea kui silm teatud kogemused omanud. Ja neid kogemusi võib ta väga hästi omada wiksitopši kaanega opereerides. Siis on pärast monokel, nagu rusikas silmaauku.

Üleüldse oli Narmas oma isiku kallal põhjalikku puhastusetööd teinud. Ta osi kõik abinõud ära kasutanud, et end massist eraldada. Ta osi enesega rahul ja waatas lootusrikkalt tulewikku. Ja tal oli selleks põhjust: — pea igal nädalal ilmusid „Teatajas“ sõnumid N. alewii poristest tänavatest,

wõihindadest, huntidest ja ilmade seisukorrast. Ja see kõik oli tema, Narma, kätetöö.

Iga päew nähti teda tänawaid mööda lonkima, pliiats ja pabeririba käes, ja tähepanelikult ümber wahtima.

Inimeste wastu tulles pistis ka käe põue, pani teise selja taha ja tõmmas targa kortsu kulumude wahesele. Ka pidudel oli ta külm ja ligipääsemata.

Kuid ta ei olnud mitte nii halastamata, nagu mõni ehk arvata wõis.

Tal oli see süda rinnus ja see see süda tukkus Kangru Adeesele.

Kangru Adeesele ei olnud selle wastu midagi, sest ta oli juba wiie aasta eest leeri läbi teinud. Ja pea igal õhtul käis Narmas Kangrul. Ta rääkis pikalt ja laialt ajakirjanduse tähtsusest alemi elus, Puschkini lapsepõlwest ja trükikunsti ülesleidmisest.

Ja kui kõik jutud räägitud olid, siis suudles ta ka Adeelet.

Aga ühel pühapäewa õhtul tuli pööre.

Narmas kõõlus ahju ääres puupõhjaga toolil ja targutas:

„Ajakirjaniku tähtsusest on wähestel aimu. Nad loewad, wõtame praegu, lehe läbi, wiskawad nurka ja asi sellega. Aga nad ei kujuta enesele seda sugugi ette, et iga wäiksem kui rida, iga pisem kui sõnum, on üks osa sellest määratu suurest tööst, mis ajakirjandus teeb rahwa keskel kultuurilises suhtes ja nõnda edasi. Ajakirjandus on, ütleme praegu näituseks, see peegel, milles peegeldub rahwa hinge elu ja olu...“

Perenaine wiskas peoga supipatta soola.

„Ah, mõne peegel nüüd. Ma tea mette!“

„Wat seal ta nüüd on! Te waatate asja peale nagu türklased! Ajakirjandus on ja jääb peegliks, mis tõetruult peegeldab...“

„Mis ta seal peegeldab. Eks te peegeldate ja

see o ju näha, et seal peegeldate... Kirjutate iga-
sugustest huntidest ja sellest ja teisest, aga kes neid
hunta on näinud? Pole kuuldagi olnud!"

Narmas tõusis püsti.

„Te räägite lollusi! Aga te võite rääkida, mis
te tahate, mina oma põhjusemõtteid muutma ei hak-
ka. Seda ärge lootke. Ma saan kõik oma jõu
kokku võtma, et oma seisukohta kaitsta. Kirja-
nikul on ikka tumeda rahva keskel raske elada
olnud ja saab ka edaspidi olema. Aga ajakirjandus
on ja jääb elu peegeldajaks..."

Perenaine kohendas pearätti.

„No peegeldage aga edasi... Aga kui te nii-
sugusi laimujuttusi huntidest ja wõi hindade lan-
gemisest kirjutate, siis peegeldab mõni teile ka.
Ei maailm küsi seal kedagi!"

Narmas wähtis minut aega üksijalgi perenaise
näkku, kahmas siis mütsi ja tõmmas palitukrae
üles.

„Te ahwardate mind!.. Wäga hea!.. Ju-
malaga!"

Ta surus mütsi päha ja astus toast wälja.
Adeese hüüded ei aidanud.

Pika sammudega astus Narmas koju poole.
Ta paled õhetasid ja käed olid palitutaskutes ru-
fikasse surutud. See on kõige suurem sigadus. On
ta mõni karjapoiss wõi? Mis? Kurat wõtku, ta
on inimestele head püüdnud teha, neid juhtida,
nende kultuurilist tasapinda tõsta — ja nüüd?
Ole nii lahke, see on see tänu. Tänan wäga!
Mul on wäga hea meel, kui te mulle ühe hea
nähataie annaksite... Nii peaks te muidugi üt-
lema, siis oleks asi korras. Ja, ja, miks mitte.
Olge aga lahked.

Narmas sülgas.

Aga, kuradi pihta, kui see tõesti tõsi on ja
kalle naha peale tahetakse teha. Nii mõnigi mees
wõib ta peale hammast ihuda. Ta kannab ühte ja
teist awasikkufe ette ja see ei meeldi mitte kõigile.

Paljud näeksid heameelega, kui ta waga seks oleks tehtud. Ta on neile pinnaks silmas. Ja mis seal siis nii on — paneb sulle kusagilt nurga tagant kärtsu ära ja oled sina seal. Niisuguseid asju on ennegi ette tulnud.

Ja äkki tundis ta painawat hirmu. Ta kiirendas sammude ja wahtis ühtelugu selja taha.

Rewolwri lüüa peab wõtma. Tingimata. Nii see asi ei lähe. Rewolwri lüüa peab tingimata wõtma... Aga kust saad raha rewolwri ostmiseks...

Ja sest ajast sündis Narma esus suur pööre. Igas inimeses nägi ta oma waenlast. Kustumata elas ta ajus mõte, et teda ärahäwitada tahetakse. Iga wastutulijalt tänawal ootas ta noaööki.

Ta elas toas, nagu mutt koopas. Ainult päewal käis ta kaupluses ja muude tarwituste pärrast wäljas. Öhtu tulekuga aga müüris ta enese oma kambri nelja seinaga wahjale.

Igal öhtul tassis ta woodi ise kohta, sest päewal wõis keegi aknast waadata, kus woodi seisab ja öösel kuuli läbi aknaluugi saata. Öö läbi põletas ta pliidi all tuld, sest muidu wõis keegi korstnast sisse ronida. Iga päew uuris ta põhjalikult põranda lauad ja seinad läbi — kas kusagil kahjustust ei ole.

Kui teda keegi piduse kutsus, siis wabandas ta end ikka ajapuuduse ehk mõne muu takistusega. Ise aga naeris endamisi: — ei lähe korda!..

Ta muretses omase suure hundi sarnase koera ja sidus selle poolewasta pikkuse paelaga õueukse külge. Kui aga ühel päewal koer paela otsast kadunud oli, siis oli Narmas kindlas arwamises, et see mõrtsukate töö on.

Koosiõpilastele rääkis ta iga päew:

„Te ehk imestate, kuidas ma üksi siin koohtmajas esada julgen? Ma ütlen teile, selles et ole midagi kardetawat. Wargaid ja mõrtsukaid mina ei kard. Kui neil oma elu armas ei ole,

Siis wõiwad nad tulla... Olete te pörgumafinast elus midagi kuulnud?.. No wat, niisugune pörgumafin on minul olemas. Mitte niisugune, waid tuhat korda hullem. Ja niisugusi ei ole mul mitte üks, waid kümme tükki. Niipea kui waras ust puudutab ehk niisuguse koha peale astub, kuhu astuda ei tohi, lendab ta puruks ja näruks. Ja pealegi on mul elektriga kõik nii sisse seatud, et ma juba kaugest kuulen, kui keegi öösel maja lähedale tuleb... Siis teen salaluugi lahti ja panen talle piraka ära. Ja kui ma tänawal käin, on mul ka wäike pörgumafin taskus. Juhtuda wõib nii mõndagi ja siis on hea, kui sul kohe sõjariist käes. Muidugi on mul ka tubli rewolwer taskus, kuid see on pörgumafina kõrwal lapseasi!.."

Ja seda rääkis ta ka igal parajal juhtumisel kaupmehele, perenaisele ja kõigile kellega kokku puutus...

Ühel tormisel ööl kuulis Narmas koolimaja ümber sammusi ja kõnehäänt. Ta kohkus.

Teraw külm uis wingerdas kehast läbi ja juukste alune löi märjaks.

Raskelt koputati ukse pihta.

Narmas kahmas kirwe ja kükitas pliida warju.

„Kes on?“ hüüdis ta häälewärinat alla neelates.

„Politsei!.. Tekske lahti!“

„Lahti ma ei tee. Kui te politsei olete, siis tulge homme walges. Öösel ei lasse ma kedagi sisse!“

„Tekske lahti! Muidu murrame ukse maha!“

„Katsuge murda!.. Lendate kõige uksega õhku, nii et pilpa puru taga. Mu pörgumafin juba nalja ei mõista!“

Natukeseks ajaks jäi õues vaikseks. Siis hüüdis keegi uuesti.

„Tekske üks lahti!.. Muidu wõib teil asi pahasti minna!..“

Narmas läks julgemaks. Ta karjus täiesti kõrvalt.

„Kasige minema!.. Ma tunnen juba, mis politsei seal on!.. Kui ma kolmeni loen, ja kui te siis kadunud ei ole, siis waotan ma nupu peale ja te lendate ühes masinaga põrgu... Ma ei tee nalja!.. Üks... kaks... Ma annan teile nõu ära minna... kaks...“

Keegi kirus wäsjas ja rasked sammud kauge-
nesid maja juurest.

Narmas õõrus heameese pärast käsi. Asi oli kenasti korda läinud. Need olid kindlasti masuurid, kes ta elupäiwi lõpetama tulad... Aga, wõta näpust. Ta mängis neile toreda wiguri...

Hommikul kui Narmas alles woodis pikutas, ilmus politsei.

Ta korter tuhni läbi, kõik asjad pöörati pahurpidi ja otsiti piimiliku hoolega läbi. Wõeti kaasa paar plekk kasti, gummitoru, süskrutoos ja veel muud rämps, millese nime ei teatud anda.

Narmas oli kohkunud.

„Aga jumala pärast, mis kurja ma olen teinud... Mida te otsite?... Mul ei ole ju midagi... jumala eest...“

„Ei ole! Nüüd ei ole, aga öösel oli. Nüüd toimetasite oma põrgumasinad kõrwale! Tunneme!.. Aga nii kergesti te ei pääse!.. Politsei ahwardamine ja sõjariistus wastuhakkamine!.. Tulge kaasa!“

Ja Narmas wiidi politseisse.

*

Paari nädala pärast sai Narmas ministeeriumist ametlise paberi, milles teatati, et ta kooliõpetaja ametist wabastatud on, kui isik kelle kätte lastekaswatust ei wõi usaldada.

Tutwustaja.

Tema nägu: punane ketas, mille ümbermööd kakskümmend tolli; silmad: õpipoiisi õmmesdud nõõp-
augud; nina: witeküünaline „Oswam“ kino rek-
laamkastist; kõrwad: pahasti pargitud tubakasehed.

Minu nägu: kitsejälg kewadisel lumel, etlk:
pöidla märk näpupasjil.

Ja nii istume me wagunis ja sõidame. Rongi
aknast pillutakse mööda telegrafi poste, pisikesi put-
kasi, talusi, kiduraid mäнди, metsse.

Mina loen ajalehte, tema loeb raha.

Nagu kalkuni kari, kifawad wagunirattad ja
waikiwad siis järsku. Rong seisatab.

Minu kaasreisija paneb rahapunga tasku ja
jurub nina wastu akent.

„Mis jaam see on?“

„Aegwiidu.“

„Aegwiidu... Noh, siis oleme juba Eesti pii-
ridest väljas?“

„Kuidas nii?.. Eesti piir on alles kaugel!“

„Sooh!.. See Eesti ei olegi siis nii wäike!“

„Noh, ega's ta nii wäike ka ole. On ilmas
wähemaidki!“

„Ah weel vähemaid on?.. Näituseks, Wäi-
ke-Aasia on igatahes vähem?“

„Wähem ta nüüd küll ei ole, kuid seal on
mitu riiki koos.“

„Eks siin ole ju ka mitu riiki koos... Eesti riik... wabariik... demokraatiline wabariik...“

„See on kõik üks. Üks Eesti riik.“

„Mhõhõh... Eesti riik on igatahes üks wane-
matest riikidest. Waadake, kui suured metsad, näitu-
feks, siin tee ääres kasvawad. Need on aastasadasi
kaswanud.“

„Kui rippumata riik, elab ta alles teist-kolmat
aastat!“

„Rippumata?... Kas ta enne rippus siis? kus
kohas ta rippus?“

„Noh, ta oli Wenemaa all!“

„Wenemaa all? Tähendab, nüüd on ta sealt
välja kaewatud?... Ehhe!.. Ma mäletan, kord
lugesin ma kusagilt, et Greekamaal olla mitu suurt
linna maaalt välja kaewatud. Ja niisugusi maa-
alusi linnasi peab seal weel küll ja küll olema...
Wõi siis siin pool kantis on ka niisugusi asju ette-
tunud?... Tähendab, siin ellasid siis wanasti ka
greeklased?“

„See ei wõi olla. See on põline eestlaste maa.
Ta oli küll ajutiselt rootslaste, daanlaste ja saks-
laste all, kuid päris peremehed on ikka eestlased
ja loodetawasti jääwad nad ka selleks, sest see on
kõikide eestlaste südame soow olnud, enne ja pä-
rast Lembit'id! Nüüd on Lembit ja Kalewipoeg jälle
Eestis!“

„Ja, ja, seda ma tean! Ma olen nende mä-
lemate peal käinud. Kalewipojaga olen isegi sõit-
nud! Jookseb kui noor hürt, ma ütlen — nii et
meri wõhtu täis!“

„Ma ei räägi mitte sellest. Ma räägin Lembiti
ja Kalewipoja waimust, mis jälle Eesti rahwa seas
asuwad!“

„Kas need waimud on siis nüüd Eesti rahwa
seas? Ma arwan, see on üks kardetaw asi kui
waimudega hakatakse hullama. Waimude wälja-
kufsumisega ei maksaks jännata! Need panewad
julle niisuguse põõna, et pandud on!“

„Te mõistate mind walesti. Ma tahytsin ütelda, et Eesti rahwa seas on jälle Kalew ülesse ärkanud. See Kalew, millest Kreuzwald kõneleb...“

„Kreuzwald?.. Mis asjamees see siis on?“

„Kreuzwald on Eesti luuletaja, kes Manafasse läinud, kuid kelle töö ei unune!“

„Manafa? See on seal Paikali järwe ääres wõi? Tähendab, ta läks saadikuks sinna? Mis?“

„Ei. Ta on surnud!“

„Surnud! Nii noorelt suri ära!.. Aga ta oleks wõinud rahja teha! Ütleme näituseks, ta oli luuletaja, nagu te tähendasite. Ja mis oleks tal praegu wiga luuletada olnud. Oleks pand ikka — parts ja parts! Ja muud kui oleks ostetud ja loetud!.. Ja nüüd, ei ose siis, tähendab, Eestis enam luuletajat?“

„Ja on. Meil on isegi mitu head luuletajat. Wõtame näituseks: Under, Wisnapuu, Semper...“

„Semper kah?.. Seda meest ma tunnen!.. Ta tegi mulle minewal talwel mütsi. Aga ma ütlen, mitte kellegi kuradi müts see ei olnud. Teate, nii kui päha tõmmasid, siis peanahk kees... Waata, waata, wõi tema hakkand ka luuletama!“

„See on igatahes keegi teine Semper. Ühe nimelisi on ju palju. Näituseks meil on „Estoonia“ direktor Jungholz ja endine Rakwere politsei waneer kirjutaja oli ka Jungholz!..“

„Ja, ja, seda tuleb ette!.. Ah see Jungkolts on siis see Eesti riigi direktor wõi?“

„Mitte Eesti riigi, waid teater „Estoonia“ direktor, Tallinnas!“

„Tallinnas on siis teater kah?.. Niisugune asi mulle meeldib. Ütleme näituseks, teatris oled sa ikka lõbuses tujus. Tuleb seal ette traadi peal käija, wõi hoeratastjutaja, wõi narr oma wiguritega, siis sa tead, et ta ikka midagi teeb, mis sul meelest ei unune!.. Teater ja kiinu need on kaks asja, mis, wõib julgesti ütelda, asjad on!“

„Ma ei tea nüüd... Kuid ma ei saa neid ikkagi kõrwu seadida. Kiino on ikka üks furnud asi..“

„Kuidas nii furnud!.. Siis te kiinut ei tunne. Seal just nimelt elab kõik!“

„Seda küll nüüd, kuid ma räägin enam kunstiliseft seisukohast waadates.“

„No ärge minge siis seisukoha peale! Minge esimesesse platssi. Seal on kõik selge ja arusaadaw!“

„Wäga wõimalik, kuid mina, kui kooliõpetaja, ei saa kinoga igas suhtes leppida.“

„Ah te olete kooliõpetaja?.. On Eestis kooli kah?“

„Kuidas muidu siis!.. Kus lapsed siis haridust saawad? Eestis on ihegi ülikool!“

„Ülikool kah?.. See on wist Pariisist siia toodud?... Ma olen kuulnud, et seal peab neid olema.“

„Ei ole. See on wana Saksa ülikool!“

„Wana?.. No siis pole taga wist suuremat midagi peale hakata... Jah, eks ta ole — nüüsgune asi on praegu kallis, kui ta uus on. Kust see wäike riik kõiki head saab. Küll kuningal wõib siin ikka raske elu olla?“

„Meil siin, Eestis, ei ole mingisugust kuningat.“

„Ei olegi kuningat?.. No mis riik see siis on? Kes siis troonil istub?“

„Pole trooni kah!“

„Ei ole kah!“ Wat sul sakuskat! No mis nali see siis on?.. Täiesti arusaamata!“

Rong jääb hambaid kiristades seisma.

Ma wõtan oma pakid.

„So. Mina astun nüüd maha. Soowin teile head reisu. Te sõidate wist veel kaugele?..“

„Jah, ma waotan otse wäljamaale..“

„Wist mõni äriiline ettewõte?“

„Ei, ei, mul on suuremad ülesanded — ma
kõidan väljamaale, et seal Eesti tutvustami-
seks tööd teha!”

Ma astun wagunist välja.

Ringi ümber on pime öö. Ainult waguni-
aken on walge. Seal on walgus. Rong wilistab
ja see walgus hakkab väljamaa poole liikuma.

—o—

Artistid eneseaimamata.

Toomas Soorents lükkas lühikese piibunosu pahemasse suunurka ja sõnas isaltkult:

„Sina, Lutt, oled alles piimalõug. Ilma elu tunned ja veel vähem kui purjunööri, jah. Ma ütlen sulle, jäta see eit kus see ja teine, jah. Sa võta naist, nagu sa võtad oma lõunase lihaportsu — lased hea maitseada ja on sellega, jah...“

Lutt vahtis ükshilmi õlleklaasi ja vaikis.

„Näh, kus nüüd Lutt sellega saab. Talle meesõivad naise korsetinöörid palju rohkem kui purjenöörid!“ püüdis wana Post naljatada. „Aga neid nööra harutades võid sa kergesti üle parda lennata, pois, jah. Ja nii lennata, et sind wiidikad ka ei noki, jah. Sa oled noor ja loll alles, pois, seda ütlen ma sulle, jah... Kui sa armastada tahad, siis võta kas wõi siitsamast leti tagant kõrtsitüdruk ja on kõik, jah. Aga ära unista naiselt, keda sa ei tea ega tunne ja keda sa ainult korra näinud oled. Ja sedagi mitte nii nagu üht naist nägema peab, see naine paneb sulle põõna, jah. Tal ei ole sinuga mitte häid arvamisi, pois, usu mind. Sa ei ole mitte oma kodukülas. Sest see ei ole mitte loomulik, kui üks uhke preili nüüsgust trossiotsja, nagu sina, seda oled, pois, meelitama hakkab. Sellel asjal on üks konks man, jah, seda ütlen mina sulle. See asi ei lõhna mitte kõige paremini, jah. Ja, kui üks see meie oma

kodusinnas, siis wõiks ehk sellega weel leppi, aga siin, pois, ma ütlen sulle, siin ei ole see asi mitte õige. See preisi püüab sinu aneks ja jääd ja aneks ka weel kaua peale surma, jah.."

„Kuida ta mu ikka aneks püüab?.. Wõib aga olla ehk püüan mina tema?.. Jah, see võib ju ka nii olla, ehe!.. Sellepärast aga kohe armastuse peale minna, ei maksa. Wõib olla, et siin mingit armastust ei ole, see on muidu ajawiide..."

„Siin ei tohi aga ka mingit ajawiidet olla, laad ja aru, pois, jah. Ma ei räägi mitte seda sulle, tõmppale, sellepärast, et ma kade oleksin, wõi nii ehk na, aga ma räägin seda sulle sellepärast, et sind mitte maailma naeruks teha, jah. Olgu see maarottide asi, meremees peab oma aust lugu pidama, jah."

„Ei noh, Toomas, ära nüüd hullu aja, asi pole ju seda wäärt. Üks wäike nali ja muud midagi.."

„Ma ütlen sulle, pois, jäta niisugused wäikesed naljad wõõras sadamalinnas. Tee oma kodu niisugust nalja ja naisega keda ja tunned. Siin aga, kui sul weri peas käärib, mine sinna kus käiwad kõik merimehed, jah. Niisugused preilid jäta aga eemale... Saad aru pois?.. Aga et sa arwama ei hakkaks, et ma ühel ehk teisel wiisil sinu üle kade olen, siis kuula mis ma sulle jutustan, jah.. Ma ei ole sellest weel kellegile hinganud, kuid olgu, nüüd räägin ma sellest sulle, pois!"

Toomas Soorents rüüpas klaasi tühjaks, laadis piibu täis, pani suitsema ja algas:

„See oli sõja aeg. Ma olin ühe Wene kasti peal madruseks. Noh, te wõite juba ettekujutada, mis kast see oli. Kui ma ei ehki, siis oli see weel wana Peeter Suure näputöö, jah. Seda laewaküna waadates, pidid arwamisest tulema, et juba wanal

hallil ajal weelalused paadid mitte uudisasjad ei olnud, jah. Kui ta sadamas seisis, siis pidi ta ikka kõige kindlamini sillapostide külge seotud saama, sest tal oli suur igatsus weepinnalt lahkuda. Ka kõige väiksemast laenetest jäi ta merehaigeks ja puistas oma sisekonnast välja kõik, mis seal oli. Noh, me tundime ta wigurisi ja mõistsime nii talitada, et asi kunagi kriisini ei läinud. Elul ei olnud aga muidu wiga. Wõis leppi. Me tegime sõitusi, kui neid nii nimetada võib, Prantsuse ja Wene wahet. Wedasime sõjamoona. See oli kaunis kar-detaw amet ja iga reisi aeg ootasime, et meie „kowitzheg“, nagu wenelased teda nimetasid, õhu-sõidus mõne kõrgema rekordi wõtab. Aga õnneks jäid meil õhusõidud tegemata.

See oli ükskord juulikuul, kui me ühes suure-mas Prantsuse sadamasinnas laadungit peale wõt-sime. Et laadimist sõdurid toimetasid, siis oli meil waba aega laialt ja me löime seda furnuks sellega, et kusagil odawas, räpases kõrtsikeses istusime, weel wiina jõime, tühjaksimetud kõrtsipõltsi kal-listasime ehk mööda tänawaid uitasime ja waate-akendest wäljapandud asju filmadega hawitasime. Mina osin wanem madrus ja mul oli alati aega. Teised, nooremad pidid kordamööda laewas ole-ma, mina osin sellest wabastatud.

Ühel ilusal päewal, kui ma laewast maale astusin, et lähemas kõrtsiurkas oma kõri natuke loputada, filmasin ma sadamasillal noort naisterahwast, kes mulle niisuguse piiguga otja wõttis, mis kakspidi mõtelda ei lubanud, jah. Naisterahwas oli ilus. Ma pean teile ütlima, et Prantsuse naisterahwas võib teinekord wäga ilus olla. Ta wõttis mulle terawalt otja ja see pilk ütles palju, sest ma olin omal wõrdlemisi pikal eluajal naiterahwaste pikkuji tundmaõppinud ja wõisin neist eksta-mata aru saada. Mul tuksatas midagi palawma-gust rinnas ja ajust jooksis läbi rida ilusaid wõimafusi.

Ma astusin pikkamisi paar sammu naisterah-
 wa poole, jäin siis seisma ja hakkasin piipu laadi-
 ma. Ma ei mõistnud midagi muud paremat sel
 silmapilgul peale hakata. Võib olla, ei ole asi
 siiski mitte nii, nagu ma esimesel silmapilgul ar-
 wasin. Ma olen küll kuulnud, et Prantsuse naised
 wärsjamaalastest väga lugu peawad, kuid on ju
 siiski paremaid olemas kui mina. Ehk ma küll
 iseend austan ja kaugel olen sellest, et oma isikut
 graha teha, pean ma siiski tunnistama, et ma
 mitte see kõige patendim ei ole. Mu wälimises ei
 ole ju midagi iseäranis külgetõmbawat, nagu seda
 igauks ka praegu tunnistama peab, ilma et ta
 mulle meesitust öelda tahaks. Ja niisugune olin
 ma ka toll korral, sest kui inimene juba üle nel-
 jakümne on, siis ei muuda ta oma wälimust mitte
 igapäew.

Kuid prantslased on ju nii väga iseäraliste
 maitsetega ja mis meile mitte just see kõige ilu-
 sam ei ole, võib nende silmis väga ilus olla. Seda
 ma teadsin.

Ma laadisin piibu täis, panin suitsema ja jäin
 siis silla käsipuule nõiatades wette wahtima.

Kuradi pihta, olin ma wist weel wähe wett
 elus näinud; et ma seda nüüd niisuguse huwiga
 wahtisin. Aga mis pidin ma tegema. Mul on üle-
 mldse väga tagasihoidlik iseloom ja ma ei wõi
 mitte ütelda, et see pahja oleks. Võib olla on see
 mind nii mitugi korda sisekukkumisest päästnud.
 Seda arwan ma küll, jah. Seekord aga ei päästnud
 ta mind mitte.

Nähtawasti tuli naisterahwas arwamisele, et
 minust pealetungijat ei saa ja peab seda ise tegema.

Ma pean ütleva, et Prantsuse naised, niisu-
 guisel korral palju ei kaalu, jah.

Ta astus minu poole ja jäi minu kõrwale
 seisma.

Siis sõnas ta häbelikult:

„Wabandage herra, olete teie wenelane?“

Ma mõtisin piibu suust ja ajasin enese sirgeks.

„Jah, ma olen selle Wene laewa pealt.“

„See on hea. Ma olen ammugi tahtnud mõne wenelasega rääkida... Kas ma teid ei tülitata, kui ma teilt midagi küsin?“

„Mitte sugugi, mitte sugugi! Olge lahked.“

Ma pean ütsema, see naisterahwas oli nagu kihwti aur. Ma tundsin kuidas ta mu rinda tungis. Tal olid suured mustad silmad ja mulle näisid need silmad süütud, nagu lapse silmad. Nüüd, muidugi mõista, tean ma, et see nii ei olnud. Siis aga, siis ei teadnud ma seda weel mitte, nagu jina, Lutt, seda praegu ei tea, jah.

Järsk tuulehoog tahtis ta kübarat rebida ja ta kõi ilusa walge, pehme käe kübara äärelle ja ma nägin, et tal oli laulatse sõrmus sõrmes.

See sõrmus kiskus mind weel rohkem kaasa.

„Waadake... teate, mis ma teilt küsida tahtsin?.. Ma olen maalija... teate?.. Jaate aru?.. Ja ma olen ammugi otsinud oma pildi jaoks liht wenelast... Ma tahan tingimata wenelast. Ja nüüd nägin ma teid, ja mõtlesin kas te ei oleks mitte nii lahked ja ei istuks paar tundi minu töötoas, et ma teid maasida võiksin... Ma maksan teile ausasti teie waewa, herra...“

Muidugi mõista olin ma sellega nõus.

Maalimine on igatahes muinasjutt, see on kindel, sest mis pilt see on mis minust maalitakse. See on naljapilt. Aga noh, see on ju väga wiisakalt mõista antud, sest prantslasel on peaaegu wiisakus.

Nii siis olin ma nõus ja me läksime. Teel justustas ta mulle, et ta mees ohwitserina sõjaväljal wiibib ja paar kuud enam kirjutanud ei ole, mis oletada lubab, et teda mingisugune õnnetus tabanud on, sest wastasel korral oleks ta tingimata kirjutanud. Seda on ta waremalt iga nädal teinud.

Mul ei olnud selle vastu midagi, et ta meest õnnetus tabanud. Ma pean ütleva, ma tundsin sellest isegi rõõmu.

Ta elas uhkes majas, keset rohelist lõhnawat parki.

Ta wiis mu trepist üles, juure rikkaliku sisse-
seadega saali.

Ma ei ole küll Türgi sultani lossi saalis käinud, kuid ma arwan see ei või wist toredam olla.

Ta palus mind pehmele kushetile istuda, kuna ta ise wabandades pilguks ära läks. Suures ruumis oli täielik vaiksus, ainult kufagil seinaga taga tirisest midagi, just kui oleks keegi wokil traati kedranud.

Paari minuti pärast tuli proua tagasi ühes teenriga, kes meie laua kattis toitude ja wiinadega, mida ma esimest ja wist ka wiimast korda elus nägin.

Ma pean ütleva, et see kõik mulle wäga meeltnööda oli ja suuresti kaasa aitas selleks, et ma end warsti õige kodusest tundsin.

Ka proua peale ei jätnud wahuwii oma mõju awaldamata ja ta muutus elawaks nagu noor plika.

Warsti olime me nagu wanad head tuttawad. Te teate, et ma hoopis teiseks inimeseks saan, kui ma paar suutäit ära olen salwanud.

Ja need suutäied ei olnud mitte harilikud suutäied, nagu meil praegu nina ees ja sellepärast oli tuju ka palju kõrgem kui harilikust suutäiest.

Iga klaasi juures tänasin ma omas südames tundmata looduse jõudu, kes mind selle eluallika peale juhatanud. Nüüd on mul muidugi hoopis teisitugune arwamine. Kuid siis oli see nii, jah. Ma olin nagu wäike poisike, tõesti, ma ei olnud mitte palju parem kui sina, Lutt, praegu.

Ma tegin wõimatuid lollusi. Ma tantsisin Wene tantsu, ehk mul küll sellest tantsust wähe-
matki aimu ei olnud. Ma kaswatajin wahuwiiina

ämbris tiritamme, ma jõin wiina tema kinga teest ja wõtsin juupisteks midagi libedat ja siplewat, millele ma siis ei teadnud nime anda, nüüd aaa küll tean, mis see oli.

Ta istus mulle põlwe peale, tõmbas mind habemest, laskis mulle pehme, lõhnawa sõrmega nipsu nina pihta, määris mu näo ära magusa moosiga, ja kui ma teda kinni tahtsin haarata, siis hüppas ta üles mu põlwest ja jooksis eemale. Ja ma ajasin teda taga, kukkusin libedale põrandale maha, ajasin ümber lauad ja toolid, tõmbasin omale kaela wiinaklaasid ja supitirinad kõige supiga.

Wiimaks jäin ma magama keset põrandat, nagu sütti täis.

Ma ei tea kui kaua ma magada wõijin, kuid kui ma üles ärkasin, säras jaal heledas elektrivalguses ja proua põlwitas mu ees tiigrinahjal ja tilgutas mulle määratumast iiskannust weini suhu.

„Sa wäikene wäenekene, kuidas sa wälja näed! Sul on wist kole paha olla, eks?“ sõnas ta mahedalt ja pühkis tolmuharjaga mu nägu.

„Oh, pole wiga, pole wiga! Pea on ainult natukene raske,“ sõnasin ma ja ajasin enese püsti.

„Ma toon sulle kohe peaparendust, sa wäenekene!“ ütles ta ja tõi mulle pudeli. „Klaasid oleme me kõik ära lõhkunud ja sa ära pahanda, et pudelist pead jooma!“ sõnas ta paitawalt.

Ma jõin pudeli tühjaks, sest ma pean ütlemä, et mul oli keskmine janu.

Siis sõnas ta, mulle käja õale pannes:

„Nüüd siis tahan ma sind maailma hakata... Oled sa nõus?... Jah, ja oled nõus?“

Muidugi mõista olin ma nõus. Ta läks teise tuppä oma tarbeid tooma. Selle aja sees karastasin ma oma jõudu weel sellega, mis ma laualt ja põrandalt leidisin. Warsti tuli ta tagasi. Ta oli enesele mingisuguse walge rüü selga tõmmanud.

See rüü oli nii õhuke, et ta jale keha kõige peen-
sustega läbi paistis. Ta ulatas ka mulle mingisugused
hiinlase riided ja käskis selga tõmmata. Jse
läks ta välja. Ma tõmbasin riided selga, nii nästi
kui ma seda teha mõistsin, sest see ültkond oli
niisugune, mille õiget otsa ega äärt ma ka õige
parema tahtmise juures leida ei oskanud.

Ta tuli tagasi ja palus mind kushetile istuda.
Pähe pani ta mulle mingisuguse filmapesukauhi
taolise laia puukübara, millel elaw kukk ilustu-
seks peal, kuna ma ühes käes mingisugust tawa-
list kringlit ja teises roostetanud saagi pidin hoid-
ma. Nägu käskis ta mind täiesti tõsine hoida. Ma
pidin Wene wabatahtlikku tuletoorjumat kujutama
sest ta tahtis pisti Wene wabatahtlikkude tuletoor-
jumat elust maalida. Mulle näis see küll imelisena
ja ma ei uskunud, et sellest mingit head pilti wõib
tulla, kuid ma trööstisin end sellega, et ma nii-
sugust asja, nagu maalimine, seda on, ikka hästi
ei tunne ja istusin ja wahtisin tõsiselt oma ette.

Te istus suure raami ees, wahtis raami ta-
gant mulle otsa ja segas wärwe.

Siis tõusis ta küles, tuli mu juurde ja pöö-
ras mu pead ühese ehk teisele poole, seadis kätt
ehk jalga. Ja seda kordas ta õige tihti. Igakord
surus ta end nii mu lähedale, et ma oma palgel
ta rinna soojust tundsin, wõi põwel ta wärisewat
põlwe.

Ma ei suutnud seda wiimaks enam välja kan-
natada, wiskasin kringli ja sae nurka, kahmasin
ta sooja, tuksuwa keha kaenlasse ja tahtsin suud
ta suule suruda.

Ta rabeles enese lahti ja jooksis heledalt naer-
des mu käte wahelt minema. Ma kargasin üles
ja jooksin talle järele, Me jooksimine hullumeelses
jooksus ümber suure toa. Kübar kõige kukega kuk-
kus peast maha. Kukki pääsis lahti ja lendas kaa-
gutades mööda tuba. Ajas ümber waasid ja kujud.

Ma olin nagu hull. Ta oli wäle ja ma ei saanud teda tabada. Pealegi oli pörand kole libe ja ma kukkusin wahetpidamata. Ta kirkas ja naeris ja ta noor, jale kehja põles nagu tuli õhukesel sultsu sees.

Ma olin nagu hull. Wiimaks wäsis ta ära ja langes jõuetult naeratades punasele siidi kushetile.

Ma kargasin ta juurde, haarasin ta ümbert kinni ja imesin oma huuled tema huuledesse. —

Toomas Soorents rüüpas hea lonksu ja jätkas:

„Läks mitu kuud mööda, kui me jälle oma kastiga Prantsusmaale tulime. Ma olin selle aja sees nii mõndagi üle elanud, sest ka Wenemaal võib elada. See juhtumine oli mul juba ununenud, sest mul ei ole üleüldse wiisiks midagi kaua meele pidada, jah.

Ühel ilusal õhtul uitasime me paari seltsimehega mööda kitsaid linnatänawaid. Kuidagi pidi ju ometi aeg furnuks löödama. Kõrtsis istuda ei ole ka alati võimalik, sest rahakotil on siin tihtilugu kaasa rääkida, jah. Ei wõi ju ometi wiimast kopikat maha juua, jah... Me ajasime laia Wene juttu ja lonkisime eesmärgita edasi. Tee lõppes umbtänawaga ja me keerasime tagasi. Ühest räpaseft kiwimajast mööda minnes peatas meid lamajugune räpane isand.

„Kas ei taha sisse astuda, wenelased?“

„Kuhu?“

„Kinosse!.. Suurepäraline asi!.. Eht Pariisi häänr!.. ja ta seletas meile sõistades ja silmi pilgutades ülitoredast kino-eeskawast.

See kino oli ainult meesterahwastele ja niijuguseid kinosi on Prantsusmaal laialt. Need on salakinod, nagu meil salakõrtsid.

Et seltsimees asjast huwitatud oli, siis astusime sisse. Meremees ei löö palju risti ette, seda te teate, jah.

Algas jeans ja siin, kurat wõtaks, ja siin nägin ma iseend pildil. No, ma ütlen, see oli tõesti midagi niisugust, mida ma mitte ei oleks oodanud.

Kõik oli nii, nagu see oli olnud selle proua juures. Ma sõin, jõi, tantsisin Wene tantju, kaswatasin tiritamme, jõi wiina tema kinga feest ja sõin suupisteks elawa konna. Siis ei saanud ma aru, mis see oli, aga nüüd nägin ma, et see oli konn. Praegu weel läheb süda pahaks, kui ma selle peale mõtlen, kurat wõtku, jah. Kõik oli loomult, kuni kõige wähema peensuseni. Nüüd tuli mulle ka meelde see imeline salapärane tirin seina taga, mis oli nagu oleks keegi wokil traati keeranud. See oli kino üleswõtte apparaat, mis pildistas kõik selle, mis sündis saalis

Pilt sünnitas hirmust naeru, kuid mina isiklikult ei leidnud seal midagi nii väga naljakat. Wõib olla tuli see sellest, et need tegelased mulle enam-wähem tuntud olid.

Jah, Lutt, waata, sellest wõiksid ja õpetust wõtta.

Kui keegi oleks mulle waremalt öelnud, et üks naine püüab su, wana merekaru, aneks, oleks ma talle näkku sülganud... Aga ometi sündis see nii!.."

Lutt sülgas põrandale ja lõi siis wastu lauda, nii, et klaasid tilisesid.

„Kurat, Toomas, ka mina kuuffin eila, armastust wandudes, seina taga samasugust tirinat!.. Oh, ja madu! Nad on siin kõik ühesugused!..“